

תקציר

לקוויות למידה, אשר מוגדרות כלקות באחד או יותר מהתהליכים הבסיסיים המעורבים בהבנה או שימוש בשפה, כתובה או מדוברת ואשר יכולה לבוא לידי ביטוי בקושי בהקשבה, דיבור, חשיבה, קריאה, איות או ביצוע חישובים מתמטיים עשויים להשפיע רבות על התפקוד של האדם. יחד עם זאת, מחקרים בתחום של לקוויות למידה עוסק לרוב בילדים ומתבגרים. בשנים אחרונות חלה התעניינות במבוגרים עם לקוויות למידה, והדרך בה הלקות משפיעה על חייהם בתוך מערכת החינוך ומחוצה לה (Butler, 2004). העניין מחודש בלקוויות למידה בקרב מבוגרים חל בין היתר עקב התבגרותם של ילדים וצעירים עם לקוויות למידה, דבר אשר חשף כי לקוויות למידה אינן עוברות מעצבן וממשיכות להפריע למהלך החיים התקין של בוגרים (Gerber, 2001). מחקרים מגלים כי מבוגרים בעלי לקוויות למידה מתקשים בתחום האקדמי, התעסקותי והם נוטים יותר להיות תלויים באחרים, ואף להמשיך לגור עם ההורים (Adelman & Vogel, 1998). כמו כן, מבוגרים בעלי לקוויות למידה מאופיינים בקשיים חברתיים, קושי להגיב באופן מותאם לרמזים קוליים, ורמת גרות נמוכה יותר (Adelman & Vogel, 1998). הממצאים הללו מדגישים את הצורך לבצע מחקר מעמיק אשר יאפשר להבין טוב יותר כיצד לקוויות למידה משפיעות על החיים של אנשים, ומה אפשר לעשות על מנת לשפר את מצבם של מבוגרים עם לקוויות למידה. העבודה הנוכחית עוסקת בהשפעה של לקוויות למידה על התפקוד ההורי. הממצאים חושפים כי הורים בעלי לקוויות למידה מתמודדים עם מורכבויות רבות בהקשר ההורי: העדר תמיכה, יכולת מופחתת לתקשר עם הילד ולענות לצרכיו, קשיים בוויסות עצמי ועוד. אחת הבעיות המרכזיות אשר עולות מהסקירה קשורה להגדרה רחבה מאוד של לקוויות למידה: חוקרים רבים כוללים בהגדרה זאת לקוויות אשר שונות אחת מהשנייה, ללא הגדרה ספציפית באיזו לקות מדובר. בעיה שנייה אשר עולה מהסקירה מצביעה על כך כי מעט מאוד מחקר נערך על התמודדותם של הורים אלו עם הלקות בהקשר ההורי.

מבוגרים עם לקוויות למידה

בחלק הראשון, ניתן ניסיון להגדיר לקוויות למידה. למרות החשיבות של הנושא, רוב המחקר בתחום נעשה על ילדים, ומעט מאוד הוקדש להבנת ההשפעות של לקוויות למידה על האוכלוסייה הבוגרת. בחלק הזה, אסקור את המחקר אשר נוגע ללקוויות למידה בקרב מבוגרים.

רוב המחקר בתחום של לקוויות למידה נערך בהקשר של ילדים ומתבגרים. יחד עם זאת, בשנים אחרונות חלה התעניינות במבוגרים עם לקוויות למידה, והדרך בה הלקות משפיעה על חייהם בתוך מערכת החינוך ומחוצה לה (Butler, 2004). למעשה, תחילת המחקר על לקוויות למידה התחיל בעקבות פגיעות ראש של מבוגרים (Gerber, 2001). יחד עם זאת, כאשר התחום התחיל להתפתח, מוקד העניין עבר מפגיעות ראש לבעיות התפתחותיות אשר שוערו כאחראיות על ליקויים שונים בקרב ילדים. בשנים האחרונות, חל עניין מחודש בלקוויות למידה בקרב מבוגרים, בין היתר עקב

התבגרותם של ילדים וצעירים עם לקויות למידה, דבר אשר חשף כי לקויות למידה אינן עוברות מעצבן וממשיכות להפריע למהלך החיים התקין של בוגרים (Gerber, 2001). בנוסף, העבודה כי העולם המחקרי החל להבין כי אבחון של לקויות למידה בתקופת הילדות אינו מתאים לאבחון לקוי למידה בבגרות, תרום גם הוא להתעניינות הולכת וגוברת בתחום זה (שני ונבו, 2003).

חוקרים טוענים כי מחקר הנערך על מבוגרים עם לקויות למידה הוא חשוב מכיוון שהבנה כיצד לקויות למידה באות לידי ביטוי במהלך שלבי החיים מספקת מידע חשוב עבור אנשי חינוך אשר תפקידם הוא בין היתר להכין את הילדים והצעירים לחיים הבוגרים, כולל התמודדות עם הלקות (Butler, 2004; Gerber, 2001).

חוקרים רבים אשר עוסקים בלקויות למידה בקרב מבוגרים, מדגישים את האופן בו לקויות למידה באות לידי ביטוי בהקשרים שונים, למשל, בהקשר האקדמי, בבית, בהקשרים חברתיים וכד' (Gerber, 2001; Lerner, 2003). כמו כן, ישנם חוקרים אשר מתמקדים באופן בו לקויות למידה בבגרות באות לידי ביטוי במטלות שונות כגון קריאה, כתיבה, שימוש במחשב וכד' (Gerber, 2001). אחרים בוחנים כיצד לקויות למידה משפיעות על התמודדות עם מצבי חיים כגון תעסוקה, משפחה וכד' (Gerber, 2001). הדבר מצביע על כך כי לא רק שלקויות למידה באות לידי ביטוי בשלבי החיים השונים, אלא שהן עשויות להשפיע אחרת בכל אחד משלבי החיים. בעוד שבקרב ילדים, לקויות למידה עשויות להשפיע בעיקר על הישגים והתמודדות חברתית, בקרב המבוגרים ההתמודדות עשויה לבוא לידי ביטוי יותר בבית ובעבודה.

האחוז הגבוה ביותר של לקויות למידה בארצות הברית הוא בקרב מבוגרים בגילאי 18-24 כאשר בקרב הגברים (2%) יש יותר לקויות למידה מאשר בקרב הנשים (1.4%) (Cortiella & Horowitz, 2014). יחד עם זאת, ישנו קושי להעריך את השכיחות של לקויות הלמידה באוכלוסייה מכיוון שקיימת מחלוקת בדבר הדרך הנכונה להעריך שכיחות זאת. למשל, קיימת אי הסכמה בין הגופים השונים כגון אנשי חינוך והנהלה של מוסדות אקדמיים מכיוון שיש להם אינטרס להפחית את שכיחות התופעה, עקב המשמעות הכלכלית של מתן מענה למבוגרים עם לקויות אלו (וינקלר, א.ת.).

קשיים והפחדים עימם מתמודדים הורים ליקויי למידה

החוק כנגד אפליה על בסיס מוגבלות אומר כי אין להפלות אנשים עם לקויות למידה ויש לאפשר תמיכה ומידע אודות הריון, לידה, טיפול בילדים ועוד (Castell, & Kroese, 2016). יחד עם זאת, פעמים רבות נמצא כי שירות זה אינו בר השגה עבור הורים רבים עם לקויות למידה ואינו עונה במלאו על צרכיהם (Castell, & Kroese, 2016). מחקרים מוצאים כי לקות זאת מקורה בעמדות שליליות כלפי הורים עם לקויות למידה, משאבים מוגבלים והיעדר מיומנויות בנוגע לאוכלוסייה זאת (Castell, & Kroese, 2016).

